

Phu Tu Tan Van

Báo ra hằng ngày

Chủ-nhơn: NGUYỄN-DỨC-NHUẬN

Báo-quan: 48 rue Vannier, Saigon

Đầy thép số 566

Một miếng khi đời, bằng một gói khi no.

(Phong-dao)

CUỘC TÀN-BỘ CỦA PHỤ-NỮ HUỆ-KỶ

Cuộc tiến bộ lạ lùng của Phụ-nữ Huệ-kỳ trên đường lý-tài kinh-tế

Tôi nhớ đã thấy câu này ở trong một tạp-chi của Tây:

Trong trường công-nghệ của Huệ-kỳ, cái sự đần-bà tham-dư vào cuộc kinh-tế, thật là một việc rất hạp lệ với cái nền nam-nữ bình-dẳng về xã-hội và về chính-trị.

Câu nói ấy thật đủ là ra cái sự tiến-bộ lạ lùng của đần-bà Huệ-kỳ. Chỉ em bên ấy, chẳng những hoạt-dộng về chính-trị mà thôi, lại còn hoạt-dộng về công-thương lý-tài nữa.

Ở trên con đường kinh-tế, tự nhiên là sẽ tới cái mục-dịch bành quyền bình đẳng ngày.

Bản về cuộc tiến-bộ của phụ-nữ Huệ-kỳ, một nhà danh-sĩ Pháp là ông P. L. Hevier viết bài rất rõ ràng tới tương-nên dịch ra đây để hiển chi em đọc-giá.

Lần lần, đần-bà Huệ-kỳ chiếm được cái phần nhiều về của cải ở trong nước họ. Đần-bà họ bây giờ có tư-hồn và sản-nghiệp riêng rất nhiều, và mỗi ngày một tăng số lên hoài.

Tinh ra luận này những của cải riêng trong sự Huệ-kỳ, hết

CÁI NGHỀ NGUY HIỂM Nhà viết báo Đức bị bắt về tội thám thính

Tin Harbine ngày 16 Jun cho hay rằng viên phóng-sự riêng của tờ báo Đức Deutscher Allgemeine Zeitung là M. Lindt mới bị người Nhật bắt về tội thám-thính (espionage) những giấy tờ hình ảnh gì của M. Lindt đã biên chép và chụp được, người Nhật cũng lấy hết.

Trước đây ba ngày M. Lindt có tình tin đến Mã-chiến-Sơn để chất vấn về thời cuộc Mãn-châu, M. Lindt cũng đi với M. Steele, phóng-sự tờ New-York Times đến khi M. Lindt bị bắt M. Steele lật đật chạy vào dinh Lãnh-sự Huệ-kỳ mà trốn một thoát tay người Nhật.

Người ta nói M. Lindt là một nhà làm báo đàng đàng, quyết tìm Mã-chiến-Sơn để lấy tin tức làm tài liệu mà viết bài đăng báo, chứ có phải vâng mệnh lệnh nước nào hay là ai mà đi thám thính chi đâu.

11 phần trăm, đã về tay đần-bà kiểm-soát rồi. Xem nói món thuế huệ-lợi như vậy đủ biết:

Đàn ông nạp thuế cả thảy 4.741.137.000 đô-la; mà phần đàn-bà nạp cũng tới 3.297.27.100 đô-la. Ấy là kể số từ năm 1926 đó chứ mấy năm sau đây còn tăng lên nữa. Như vậy thì tư-sản của đàn-bà có thua đàn ông bao nhiêu ở đâu. Vì thuế chia ra 160 phần thì đàn ông 59, đàn-bà 41, chỉ xê xích nhau có chút đỉnh mà thôi.

Song nếu lấy biểu thống-kê các nhà giàu ra mà xét, thì đàn-bà không thua. Cái hạng mỗi năm có huệ-lợi thâu vô 100.000 đô-la, thì đàn-bà nhiều hơn đàn-ông. Họ chiếm 51 phần trăm lận.

Theo một cái số người ta mới tính ra mới đây, thì những người đần-bà Huệ-kỳ có phần lớn vô các hội, tới số 15 triệu người. Chẳng những họ ở nhà bố tiền ra hùn hiệp lấy lợi mà thôi, mà từ năm 1910 tới năm 1920, trong khoảng 10 năm ấy, cái số đần-bà ra đứng đầu các nhà băng, hoặc là chiếm những cái địa-vị trọng-yếu trong nhà băng, tăng lên đến 150 phần trăm.

Có một đức này nữa, người ta cũng nên biết: người làm V. A.

(Coi tiếp bên trường tư)

THĂNG BÀU-XANH ĐỎ CHANG? Một tay chôn cả 13 cánh-phủ-dụng!

Tin Constantinople (Thổ-nhi-kỳ) ngày 16 Jun gửi qua cho hay rằng lính Cảnh-sát mới bắt được một tên đần-bà Thổ, đang chất lửa mà thiêu một cái thầy đần-bà! Đần-bà nó về hỏi tra hỏi, nó khai rằng lâu nay nó có kết nghĩa với 12 người đần-bà, với người nào nó cũng hứa sẽ cưới hỏi tử-tế hết, song gần gũi nhau một ít lâu là nó giết chết rồi thiêu luôn thầy cho biệt tích.

Lúc nó bị lính nắm đầu, tức là lúc nó đang chất lửa thiêu cái thầy người tinh thứ 13 của nó đó.

Có lẽ vì con số 13 ấy mà tên Thổ này bị bắt chăng?

Sáp ra đời

HAI

NGÔI

SAO

ÁI

TÌNH

PHƯƠNG ĐÔNG TA ĐEM LÚC PHỤC-HƯNG CHANG? CHUYỆN MỘT NGƯỜI TÀY ĐI Ở CHÙA TU ĐẠO PHẬT

(Tiếp theo số hết)

Linh-Côn

đi h, là giúp cho cuộc cách-mạng của Tàu được hoàn-toàn thành công, đồng-nhơn đó trả thù Hồng-mao là nước mà Linh-Côn thù ghét. Ai cũng biết Hồng-mao có quyền lợi ở nước Tàu nhiều lắm, lớn lắm, nếu như nước Tàu được thống-nhất và phú-cường, thì bao nhiêu lợi-quyền người ngoài, quốc-độc hưởng bấy lâu, chừng đó Tàu sẽ đời về hết.

Được như thế, thì Linh-Côn sẽ lấy làm toại-long đắc chí lắm. Song muốn làm cho nên cuộc cách-mạng ở nước Tàu, phải cần có nhiều tiền lắm mới đặng. Bởi vậy, sau khi đã gặp Ngô-Bội-Phu và điều-trần kế-hoạch rồi, thì Linh-Côn muốn về Âu-châu để kiếm tiền.

Về Âu-châu, Linh-Côn liền tới nhà đại-tài-chủ của Đức là Stinnes. Lão này là tay vua tiền bạc của Đức hồi 10 năm trước, hằng muốn mở mang công-nghệ và thế-lực của mình bên Viễn-đông. Song rủi quá, Linh-Côn đến giữa lúc cái tình hình của của Stinnes đang sắp

nguy-vong rồi, thành ra không được việc gì cả.

Hai bàn tay không, Linh-Côn lại trở qua nước Tàu.

Đi ít lâu rồi trở lại, tình-hình của nước Tàu đã thay đổi đơ-diến cả rồi. Cái cuộc điện không phải như lúc Linh-Côn đã thấy lúc trước nữa. Linh-Côn chỉ trông cây vào Ngô-Bội-Phu để thiết-hành cái chi-hương của mình, nhưng bây giờ Ngô bị thất-bại rồi. Chính là cuộc chiến-tranh kêu là cuộc Phung-Trực chiến-tranh, khởi đầu từ Lê-nhiệp-Nguyên và Lê-vinh-Tường đánh nhau, sau rồi mỗi bên binh vực phe mình, mà Trương-ác-Lâm (phe Phung) và Ngô-Bội-Phu (phe Trực) đánh nhau dữ dội, kết quả Ngô bị hạ-hạ làm phẫn mà thua, chạy về Tây-xuyên ẩn-núp, trong tay không còn binh-gia thế-lực gì nữa.

Thấy vậy, Linh-Côn sanh ra chán ngán, biết rằng thời-thế không cho mình thiết-hành được cái sở-chí của mình, bèn quyết lòng vào chùa cắt tóc đi tu.

Đây ta nghe lời Linh-Côn tự thuật thì hay hơn.

TRỐN ĐỜI LÀ XONG

Bây giờ chỉ có kiếm cái chùa nào tịch-mịch mà ở, để dưỡng thần tinh trí. Tôi muốn đi vô ở một cái chùa, tận xứ Tây-tang, nhưng mà người Hồng-mao vẫn kiêng sợ tôi luôn; họ lại ở Tây-tang nhiều lắm, V. A.

(Coi tiếp bên trường tư)

Ông Nguyễn-Hy đem áo mào qua Pháp

Quan Hộ-bộ Thượng-thơ Thái-vân-Toàn sang Pháp đón vua Bảo-Đại, chẳng may gặp nạn tàu G. Philippar nên bao nhiêu đồ lễ của Nam-triều đưa sang đều bị chệch cả.

Theo tục-lệ An-nam, đi đến đâu thường hay có lễ tặng. Nam-triều không lẽ bây giờ để ông Thái-vân-Toàn hai bàn tay không sang Pháp, nên dĩ phải ông Nguyễn-Hy, Tuân-vũ Quảng-binh đem một phong quốc-thơ, các phẩm-vật tặng hào, các thứ huy-chương với một bộ cờ - long - quan và hoàng-bào là những vật dài bị mất dưới tàu G. Philippar sang Pháp.

Vua Bảo-Đại

Ông Nguyễn-Hy từ biệt Huế ngày 26 Mai ra Tourane vào Saigon và đã đáp tàu « Cheonnceaux » ngày 0 Mai khởi hành đi Pháp.

Ông Nguyễn-Hy người tỉnh Quảng-ngãi, con thứ ông Ng. Thân, tuổi còn trẻ, đã từng đi du-học bên Pháp, đỗ Bác-vật kỹ-sư.

CUỘC DIỄN - THUYẾT Đêm thứ năm

Bản tính cách tuyên cử một ông Đại-biêu qua Thượng-Hội-đồng Thuộc-địa

Đêm thứ năm 16 Jun, mới 8 giờ rưỡi, tại rạp hát ông Nguyễn-văn-Cổ ở Tân-định đã chất nước người ngồi, nhưng coi cho kỹ thì anh em học-sanh ở các trường công, trường tư ở Saigon Giođinh có đến phần nửa số thỉnh-giá ấy. Có mười mấy chị em cũng đến nghe diễn-thuyết.

9 giờ, hai ông trong - sự Dương-văn-Giáo và Diệp-văn-Kỳ xin cử ban Trị-sự. Ông Dương làm chủ tịch, hai ông Phan-văn-Gia và Đặng-minh-Trở ngồi thị sự tả hữu.

Cổ ban Trị sự xong, ông Diệp-văn-Kỳ bèn tỏ lời cảm ơn thỉnh-giá, và nhượng lời lai cho ông Dương-văn-Giáo cất nghĩa cái mục đích cuộc diễn-thuyết hôm nay, tức là để hồi ý kiến hết thầy anh em về sự chọn lựa một viên Đại-biêu An-nam qua dự Thượng-hội-đồng Thuộc-địa bên Pháp.

Ông Giáo có tỏ cho anh em biết rằng ông có một nhiệm vụ thương-lưu thực giả đến phổ bày ý kiến mình, song ông Đại-quang-Chiến mắc về ruộng, ông Nguyễn Phan-Long, ông

N. A. N. mắc đau, ông Lê-quang-Trinh mắc có khách, ông Đốc-tơ Thinh, ông Trần-văn-Khả không tới được, ông Lê-trung-Nghĩa đi Iravinh có lãnh đầy-thếp về...

Ông Giáo cho biết các tin ấy rồi, kể một điển-giả. ai có ý kiến xin lên diễn-đàn bấy giờ. Trước hết ông Diệp-văn-Kỳ tỏ cho anh em biết ý kiến ông, kể các ông Nguyễn-văn-Sám, Trần-như-Lân, Nguyễn-văn-Đá, Đốc-tơ Nhã, Tạ-thu-Thâu, Văn-Trinh, Lê-văn-Tạo, Trần-văn-Thạch, Võ-thành-Cử v.v... mỗi ông lần lượt bày tỏ ý kiến minh đê được thỉnh-giá vỗ tay hoan nghinh hết thảy.

Ông Dương-văn-Giáo xem lại đồng-hồ thấy gần 12 giờ, thế mà còn nhiều ông muốn lên nói nữa, nên ông nhượng ý ông chỉ nói 5 phút thôi. Có vài ông lên nói, nhưng rồi quá, các ông nói trật xa vấn-đề.

Không thể dần dà tới sáng, ban Trị-sự bèn lập lời quyết-nghị đề liễu-kết buổi nhóm họp rồi. Sau một lát, tranh luận với ông Tạ-thu-Thâu, ban Trị-sự bèn đọc lời quyết-nghị (Coi tiếp bên trường tư)

THỨ BÌNH PHẠM TƯỜNG TO' VƯ'NG ĐẾN THẮC

Phải, tôi nói Liên-Châu và Ngọc-Hương bị ép dưới cái quyền chuyên-chế của ông Xuân-Nghiem, ông Xuân-Nghiem là kẻ nghịch của Thần Ái-linh, mà số - dĩ ông Xuân-Nghiem phải làm một kẻ nghịch với Thần Ái-linh, ấy cũng vì chế-độ luân-lý của xã-hội mà ra hết.

Thần Ái! Đã là người thông-minh, lịch-duyệt, có một khối-tinh trong sạch cao thượng, đã tìm được hai trái tim cùng nhảy một nhịp, cùng đón một điệu mà thương yêu kính trọng nhau, mà mơ màng tương-tượng rằng trên thế-gian này chỉ có đôi ta là hiểu nhau, là yêu nhau, là sống còn kín-đào, quyết cùng nhau biệt lập ra một cái gia đình nhỏ trong cái gia-dình lớn của đời, thế mà thỉnh-không trời tình-sấm đày bề ái-sông-xao, ép buộc chia lìa oan-trong, rẽ đôi li-mục (1) thì còn có sự thâm nào nào bằng, xót xa nào bằng?

Hôm qua, tôi đã nói rằng Liên-Châu với Ngọc-Hương không có bầu-chứa binh-vực chỉ cho Ái-linh, chẳng những là không tỏ được là mình có tình nặng với nhau, mà cũng làm giảm giá cho tương « Tô vương đến thác » là một lần tương tình, rằng là tình vậy.

Xem hết tương « Tô vương đến thác » như là bắt đầu từ màn thứ hai này về sau, tôi tưởng ai là khách đa-tình, đã có đem khối-tinh của mình ra mà gói gắm trao đổi nơi nào một đôi khi, cũng công nhân với tôi rằng trong cặp oan-trong kia, có Ngọc-Hương có tình nhiều hơn Liên-Châu, Ái-linh của cô dâm-thắm, khôn ngoan, gia-giận hơn Ái-linh của người cô yêu và người yêu cô nhiều. Thật vậy cái tình của Liên-Châu là cái tình non nớt, cái tình ít ỏi, cái tình vui đùa, cái tình đó, có thì thương, không thì bỏ, cái tình ấy không thể đem ra mà so, mà chơi với cái tình của cô Ngọc-Hương kia được. Bởi có ấy nên đêm nọ ngồi xem thầy Hồng-Đào với cô Ngọc-Kim tranh nhau bày về mỗi tình mình ra, thế nào thầy Hồng-Đào cũng lớn hơn cô Ngọc-Kim năm bảy tuổi, nhưng tôi cứ nhớ mãi trong trí rằng có Ngọc-Hương 11 năm cũng 35 tuổi, còn cô Liên-Châu chỉ mới có 20 tuổi là nhiều, mà ai là người hữu tình, đã có ông ay chim nói với tình, đã sắm được cây thước, cái cân tình cắt đê trong lòng mà lại không cần đo được, không trông thấy được chỗ đó.

Thật vậy, muốn tỏ lòng thương yêu Liên-Châu với cách thật tình, có Ngọc-Hương đã dám bán xe hơi, xoan ngọc của cô, là những cái vật - cảnh cần dùng phải có của một cô từ-thời, mà xai với Liên-Châu, sau vì trong lời hứa với ông Xuân-Nghiem phải chia là phân cách với Liên-Châu, có Ngọc-Hương là còn dám chụp cây súng lục để kết liễu cho sớm cái đời vô duyên lạc mạng của mình nữa, thế có phải là có đa-tình lắm không?

Còn Liên-Châu? Muốn bày tỏ cái tình của mình đối với ai? (1) T-mục là thú cá có một con mắt, đi đâu vờ chớp phải đi cặp với nhau mới thấy rõ đường đi tới và

người thương là nặng, nặng đến đời chết không dứt bút không rời, đong không đầy, lá không đỏ, hay muốn đến ơn đáp nghĩa lại sự thương-yêu khấn-khất của người thương, tôi thấy Liên-Châu chỉ có lấy tiền, lấy 200 mẫu đất của mình mà sang hộ cho Ngọc-Hương đứng, tôi tưởng « Tô Vương đến thác » cũng phải tức cười thảm, và tiếng cho cái tình của cô gói không nhúm chỗ! Mà thôi. Muốn nói chuyện tình thì biết bao giấy mực mới nói cho hết, tôi xin nói qua chuyện khác, là chuyện cây súng sáu. Liên-Châu là một cây công-tử ăn chơi, làm gì có súng sáu? Đã có súng sáu, súng đã nạp đạn sẵn rồi lại đem đi học tử không khóa tại phòng-giáo-khách-sau như thế? Muốn đề cho có Ngọc-Hương có khi-giờ mà tự tử, không cần đến cây súng sáu ấy, tôi tưởng có cũng biết là nhiều cách khác mà bày mình nữa. Cây súng sáu đem thử bày ở nhà hát Tây nó chỉ cho khán-giả thấy Liên-Châu là một câu đối nạt, hèn hèn, mà chỉ có con nít thì mới có cái chí chi ấy!

(Còn tiếp) VIÊN-HOÀN

Trước ngọn đèn xanh...

Vở tay... Vở tay nó có hai nghĩa: một là hoàn-nghĩn khiên nghĩ một việc làm, một của nói gì của người ở trước mặt mình; hai là bắt bình-phần đối một việc làm, một câu nói gì của người ở trước mặt mình nữa.

Nội chu-ngang, để tay là một việc nhỏ mà ta bắt chước của người Âu Mỹ, cho thấy xưa thời ta không có cái kiểu « bày tay » - kiến của mình như thế.

Tại di xem hát, nghe diễn-thuyết, coi tập đượt thì thao, đi là những dịp cho ta bày tay được cả, song hình như người mình, có một phần ít, không hiểu hết nghĩa về tay là chi cả. Thôi vậy, đêm thứ năm mới rồi, tôi đến rạp hát ông Nguyễn-văn-Cổ ở Tân-định, nghe diễn-thuyết về cuộc lựa chọn một vị Đại-biêu gửi qua Thượng-Hội-đồng Thuộc-địa Paris, tôi thấy công-chúng có tay lớn bấy nhiêu lắm.

Ông Trương-sự Đệp-văn-Kỳ nói xeo nói xeo đặng lập-hiến, và ông Đốc-quang-Chiến, anh em có tay như phôi nỏ; khi ông hỏi đặng Nguyễn-văn-Sám lên diễn-đàn bình-vực của ông lập-hiến về ông Bại, ông bày tỏ nhiều lý lẽ lung, anh em cũng vỗ tay như phôi nỏ.

Ông Dương-văn-Giáo nói anh em, cũng vỗ tay gần sụp nhà hát rồi tôi dẹp của ông đi cả!

Không chịu được lời bác bẻ của ông Trần, ông Trương-sự Dương-văn-Giáo bực ra cái lời rằng có Thủ-biêu sang Paris là một việc có ích, không nhiều thì ít. Ông nói: « Anh em đừng lo tiền Việt-biêu ta sẽ là con « Nôm », có « Nôm » hay không cũng là tại nơi ta, có khi nào ông-bào ta là một giống « Nôm » hết thì tiền Việt-biêu ấy mới là « Nôm » được!

Ông Dương-văn-Giáo nói anh em, cũng vỗ tay gần sụp nhà hát rồi tôi dẹp của ông đi cả!

NỮ-GIỚI LUẬN ĐÀN

Thơ ngỏ cùng các bà trong Hội Dục-anh

Tôi không có ý muốn tư minh làm quảng cáo cho mình, nhưng gặp việc phải nói, tôi cứ nói thẳng ra.

Ngay như ở miền tôi hằng ngày trông thấy tình-cảnh thương tâm thảm mục của một phần đông dân lao-động, cư ngụ xung quanh nhà tôi, đầu tất một tôi, thế mà cơm không đủ no lòng, áo không còn ấm cái, chông chạy phần chông, vợ lo phần vợ, nếu gia-dinh nào có trẻ nhỏ, từ 6 tuổi trở xuống là bỏ lại nhà lán lóc, bụi lem, đôi cơm khát sữa, còn từ 7 tuổi trở lên, đem nào coi em thì ở nhà, đưa nào rình ra là đi chạy miêng ăn như cha mẹ nó, không ở đợ làm thuê, thì đi hái rau bắt ốc, đánh cá, cầu tôm. Đến trưa xé nào chông, nào vợ, nào con, tựa về đồng dứ, quần áo tả tơi, bún lầy dầy, bẩy giờ mới xóm nhau lo bữa cơm. Ối! bữa cơm nhà nghèo! Những tương với rau. Lâm khi cơm ít miếng nhiều, kẻ ăn người nhin, nhìn nhau ứa lụy thắm thề.

Trước cái cảnh thương tâm thảm-mục như thế, ai cảm lòng cho đàng? Nhiều khi tôi mở mục kịch cải cách những nhà nghèo khổ ở xung quanh nhà tôi, nó làm cho tôi cảm động quá, nó bắt tôi phải suy nghĩ đến lẽ bất công của Tạo - hóa, mà không an lòng. Cái thân mình sung sướng là n sao? nhà cao cội cả, ruộng ngầy, lên xe, ngũ thì gói em, nếm âm, ăn thì cao lương mỹ vị, mình sướng như thế, mà người cực như kia, cái cách biệt giữa hai kẻ giàu khổ, nó như vực thẳm với trời cao! Minh-quea phận mình, tự nghĩ không biết học sống làm sao được, với cái cảnh khắc-khê nóng-nổi như thế. Ấy là cái cảnh nhà nghèo trong lúc bình-thường - vụ của loài người. Một miếng khi đói bằng một gói khi no, tôi nghĩ đến với con nhà nghèo hay kẻ phải nan thân tình, tôi không phải khoe làm chi, tôi chẳng hề làm ngơ. Không nhiều thì ít, mình hữu phước đủ ăn, người vô đom thiếu miếng, hãy sang sót nhau cùng.

Ở các nước bên Âu, bên Mỹ bây giờ, có lập nhiều cơ-quan cứu-tử nạn dân. Ở nước mình những cơ-quan ấy thật là hiếm có. Mọi đây có Hội Nam-kỳ Cứu-tử nạn dân. Thật

từ khi tôi nghe cái tin ấy, tôi lấy làm bá đa hết sức, chắc rằng từ rày Hội ấy sẽ giúp đỡ được những đồng bang khi phải lâm nguy mắc nạn. Thiết vậy, từ Hội thành-lập đến giờ đã cứu tai tuất nạn nhiều phen đàn bà kỳ diệu đã có nhờ ơn cả.

Sau Hội Cứu-tử thì có Hội Dục-anh của mấy bà đầm hảo tâm sáng lập, hiện nay đã có 2 số nuôi con یت nhà nghèo An-nam. Quý thay cái lòng từ-thiện ấy.

Nghệ tin Hội Dục-anh bà Béziat lập ra đã là mừng, mừng mà bụng vẫn ước ao mong-mỏi sao cái cơ-quan từ-thiện ấy được lan rộng khắp các nơi đó-hội, thì phước cho con nhà lao-động nghèo khổ biết bao nhiêu.

Kịp khi nghe bà Đốc-phủ Thu đứng lên xướng suốt chị em mà Hội Dục-anh thứ hai của người mình đã thành-lập, mục đích cũng như Hội người Pháp, thì mừng nãy còn mừng nào hơn! Tuy vậy, từ ngày nghe Hội thành-lập đến nay, chưa thấy hoạt động chút nào, khiến tôi ái-ngại quá! Chắc là Hội không có tiền! Nghe đâu, có nhiều nhà hào-nghĩa đã có công ít nhiều cho Hội, nhưng chưa đủ đâu là đâu, nên Hội cũng với P. N. T. V. tổ chức một Hội-chợ, để thu huế-lợi bỏ vào quỹ Hội. Hay thay cái ý-kiến ấy! Tôi xin khâm phục các bà về cái nghĩa cử ấy; là làm lợi cho nữ-công mỹ-thuật nước nhà; làm lợi cho nhiều nhà buôn, và lợi cho Hội Dục-anh.

Đến khi Hội chợ phụ-nữ khai-mạc, tôi đến xem, thật khôn xiết khe; ban Tổ-chức đã lao tâm nhọc trí đến bực nào, mới sắp đặt gây dựng được một công cuộc lớn lao như thế. Kể chủ-trương đã hết lòng vì việc nghĩa, công chúng cũng sẵn dān-thành, nên chỉ trong năm ngày đêm người lui tới xôn xao hừng hực. Hội chợ bê-mac, kết quả mỹ mãn. Từ người trong cuộc đến người ngoài cuộc không ai là không vui lòng toai chí, vì cùng nhau hiệp lực đồng tâm đã làm được một việc công nghĩa!

Sau khi Hội-chợ bê mac, tôi về xứ hằng bữa mua đủ thứ hao để coi tin-tức, hay sự phẩm bình của các bà ra sao. Bất ngờ, thấy những bài công-kích Hội-chợ phụ-nữ và ông bà N.-Đ.-N., một cách thâm-tế, thật tôi đứng đưng đưng. Mọi đây tôi lại nhận được hai số P. N. T. V. ra hằng ngày. Thế là P. N. T. V. quyết cũng nên nghịch khai chiến đậy ư?

Theo ý tôi thì việc ấy không nên, vì vô ích. Ngày nay cuộc Hội-chợ đã đều-kết rồi, số tiền lời đến sáu bảy ngàn đồng, vậy nay tiền đã sẵn, xin Hội Dục-anh hãy tiến hành đi. Sớm một ngày hay một ngày, con nhà lao-động nghèo-khó đang chờ cứu-tin kia!

KẾT-QUẢ CUỘC BÁN Cờ trừ bệnh lao và vùng Saigon-Cholon

Sao lục từ biên-bản buổi hội nhóm 7 Jun 1932 tại viện báo-anh

Table with financial data: Số có tiền ban đầu, Tiền thu vào trong công cuộc bán cờ, Tiền của các nhà từ thiện cho, etc.

Table with financial data: Chỉ phí trong công cuộc bán cờ, Giúp vào quỹ thất-nghiệp của Chử-việc Thương-gia Tây, etc.

Chỉ phí trong công cuộc bán cờ... Giúp vào quỹ thất-nghiệp của Chử-việc Thương-gia Tây... Kết-quả số huế-lợi được là mười sáu ngàn hai trăm năm mươi lăm đồng bạc.

TIN THÈ-GIỎI

PHÁP-QUỐC

Ông Herriot & Lausanne Cuộc hội-kiến kỳ nhì của Đại-biểu 6 nước lớn tại hội-ngại Lausanne mới hết 15 phút đồng hồ. Các ông đồng tình

Ông Herriot, Thủ-tướng Pháp-quốc. Có người nói cuộc hội đàm của hai ông Thủ-tướng hai nước có cái vẻ thân-thiện hữu ích cho Pháp, Đức nhiều việc làm.

PHÁP-QUỐC

Văn-sĩ Claude Farrère đã mạnh Bữa Gorgouloff bữa ông Paul Doumer có bản nhậm tay nhà văn-sĩ Claude Farrère, việc kỳ lạ: đọc-giữ bấy còn

VỀ VANG THAY CHO NHÀ VIẾT BÁO

M. Abel Bonnard, nhà viết báo, mới được cử vào làm-viên Pháp để thế cho nhà thi-sĩ Charles le Goffic đã từ trần.

ÔNG POLNARÉ ĐÌNH CHÁNH

Có nhiều tờ báo ở Paris đang tin rằng như vì bệnh hoạn họ nên đến kỳ tuyển-cử Thuỷ-yng-nghi-viên trong tháng Octobre tới đây, ông Polnaré không ra cử nữa.

PHÁP-QUỐC

ƯC-ĐẠI-LỢI

Máy bay té hai người bỏ mạng Có tin ở Luân-lôn (Londres) cho hay rằng có tin ở Sydney

ẤN-ĐỘ

Tàu Kumari chìm Ở Bombay mới báo tin chiếc tàu-Kumari của người Hồng-mao mới chìm tại Dwarka

PHI-CHÂU

Chưa bắt được lịnh Bệ-hạ mà Hôm trước Bô-na-bô có đăng tin rằng vua Ly Yassu trốn cùng nhau tay bắt, chơn lán,

BALAN

Thợ dệt đình công Thợ làm công trong các hãng dệt ở Lodz (Pologne) mới khởi sự đình-công, và có thể

MÌNH SAO HAY LÀNG TRÍ QUÁ

Thứ thuốc «Diệp-phụng» được lan hoán» gọi là thứ thuốc bổ của dân-bà đây, hôm nào mình đau

VE MY-THUAT Lich sử mỹ thuật và đời thượng cổ

(Tiếp theo từ số 1)

Mỹ-thuật Ai-cập xưa đã đến cái trình-độ cao như thế, là cũng vì nước ấy trải qua đã hơn năm ngàn năm rồi mà về mỹ-thuật thì xưa nay vẫn vậy, cho không thấy đổi hay

Hôm qua tôi cũng qui-độc-giã đã trải qua nước cổ Ai-cập, được trông thấy những cơ-nghệ-mỹ-thuật đồ sộ về vang của cổ-nhân, mà phải kinh-phục cái chi kiến-nhân, cái sức-văn-minh, cái tài kiến-trúc,

Trong cái xứ Mi-sô-bô-ta-mi này, có cái thành cổ, người Gô-réc (Grèce) kêu là Bâ-bi-bôn (Babylon). Cái thành ấy xưa thì là rộng lớn, có tiếng là nhiều

Thôi, hãy từ-biệt Bâ-bi-bôn, mà lần sang qua cổ thành Suýt (Suse), sau là cổ-thị của nước Bô-tur (Perse) bây giờ. Cũng như ở cổ-thành Bâ-bi-bôn, đền đài cung điện xưa vẫn nhiều

cho muốn và sửa máy viết, khác hình về thau và đá, làm một-bia đá cốm-thạch, khác con dấu và bàn đồng.

CHUYÊN CỦA PHỤ-NỮ TÂN VĂN

THỜI ĐÈ KIẾP SAU của Hồng - Giang

(Tiếp theo)

— Không dân, vì tôi có nói với bà rằng tôi không biết c-lệ và phân-biệt chủng-tộc nào hết, và lại mình là người buồn-bán, nên phải tiếp đãi cho tử-tế và vui vẻ luôn luôn, vậy người ta mới mến mà tôi lại ăn uống nói tiếm mình, cho nể mình -chứ-à cái mặt như ả bảnh đờ, và quần-quay, thì ai thêm tôi tiếm mình?

Được lời như cũ tôi lên lòng, thấy ngổ cò một cách rất hạo tình và cũng nhờ tương hảo đương đương-mối của cô là không ngờ, tâm tình bất-thiếp của thấy, nên đôi gương đã soi thấu từ bao giờ, cô xem trả lại một cái ngó còn hơn tình hơn của thấy nữa. Hai người lúc bấy giờ chẳng khác nhau lúc anh Kim-Trọng mới gặp chị Tây-Kiên, nghĩa là «tình trong như để mặt ngoài» cò c.

Người thường nói chuyện coi ừ-yếm làm. Đến đôi người lời xóm và mấy thầy khác cũng đều biết việc Bà-Thọ với nàng. Nhưng ai nấy cũng để Bà-Thọ được tự-do hành-động.

Nàng vì có hiếu với mẹ quá, vì lại làm thân nơi tha-hương lỡ-lỡ, đất khách quê người, chỉ có một mẹ một con, sớm tối ra vào như nhau khi tới bữa tất đến, nên mấy phen Bà-Thọ biền nàng trốn theo chàng với

Thuốc xức mụn VAN-ĐẠI

Phẩm đầu tiên con gái, đương lúc xuân thời, qui nhất là giữ gìn cho da mặt được mịn màng, trong trẻo. Người con gái đầu cho gương mặt xinh đẹp, miệng cười eo duyên tới đâu nữa, mà nước da lại xỉn một mung, để lâu thành tàn nhang, thì coi cũng kém về yếu kém, vì như hân ngọc qui mà có lý có tình vậy.

Cho nên chúng tôi, đã từng thí nghiệm nhiều lần tìm ra thứ thuốc này trừ các chứng mụn trên mặt như mụn bọc, mụn nhọt, tàn nhang v... v...

Người nào muốn tìm hiểu nội dung trong ba đêm, muốn nhiều trong năm đêm thì hết. Mỗi đêm bôi một xức thấy da mặt có hơi ngứa, thì chờ sự, cứ xức hoài cho tới hết mụn. Đã có nhiều người dùng thử đều khen ngợi rằng: « Thuốc hiệu nghiệm không có thứ thuốc xức mụn nào hay bằng ».

GIÁ BÁN MỖI HỘ LÀ :

Hộ lớn 1350. - Hộ vừa 1500. - Hộ nhỏ 0580

Ở xa thì mua, hoặc muốn trả tiền xin viết thư thương lượng với Mlle Huỳnh Công-Sáu, Rue Luciana (Travinh). - Cũng có gửi bán tại Sociétés Ng.-đức-Nhuận Chợ-cá Saigon.

P. S. Xức thuốc này, muốn cho tuyệt nạn thì nên dùng thuốc « Tiều-dâm » là hai con Voi » một tháng hai kỳ, thì không bao giờ có mụn.

TRAN-VAN-HAI đit Hai KY

62 64, rue Amiral Dupré, Saigon

Người Nam giúp người Nam

Tôi đã làm 15 năm tại nhà sửa đồng hồ, trừ danh của người Pháp. Tại Hà Nội, và 10 năm tiếp kim-hoàn lớn nhất tại Saigon. Tôi chuyên nghề sửa các thứ đồng hồ lớn nhỏ, đã được nhiều giấy khen.

Này tôi ra mở tiệm riêng, tại đường (Thư-đức), rue Amiral Dupré, số 62-64. Tôi có lãnh sửa đủ các kiểu đồng hồ lớn nhỏ, và có bán đủ thứ đồ đồng hồ treo tường, như là Carillon Westminster và Régulateur kiểu nào cũng có, thứ 8 baguilles và 5 baguettes giá rất rẻ, và có bán đủ đồ phụ tùng về nghề đồng hồ.

Từ nay xin Quý khách chiếu cố đến tận tiệm. Mua hay sửa, chúng tôi xin làm rất cần thận và bảo hành chắc chắn, chắc Quý khách sẽ được vùa lòng lắm.

Kính cáo,

Chủ nhân: **TRAN-VAN-HAI đit Hai KY**
Đường Thủ-Đức, bên hông nhà hàng Courtina

Sách bán giúp Hội Dục anh 40.1.

- Sách có nhiều bài hay.
- Xin giới thiệu cùng đọc.

Phở-thống Văn-xã mới xuất bản cuốn "Nho-tinh thế-thái", sách dày 52 trang có lời bình nữa cuốn Phụ-nữ, bài viết lựa chọn của 3 người biết cách sắp đặt theo lối mỹ thuật, có nhiều tranh hình đẹp trang.

Giá định 0525.
Tiền bán sách này có trích 10% giúp Hội Dục-anh.
Ai muốn biết nội dung và giá trị của sách xin hãy liên thư định có 0525 gửi thư. Thư xin cho Phở-thống Văn-xã đường Hàm-sỏi ở Giadinh. (Có miễn-fee các sách gửi kèm theo sách mua).

Vô ruột thừa nào làm vùa lòng chủ xe? Thì chỉ có hiệu Continental của người Đứ chẻ ra thôi.

Lâu mòn, không nổ bẩy, không trơn, không trượt, mòn tới bở cũng không sao, ấy là mấy cái tính chất đặc biệt của vô Continental.

SAIGON - AUTO
Etablissement TANG-QUANG-DI
Đại-lý độc-quyền Đông-dương
18-28 Rue Amiral Rose, SAIGON

BỎ-LỬA! BỎ-LỬA!

Quý Bà!

Nên bỏ lửa đi!

Quý Bà lúc sanh sáng, nếu muốn: khỏi phải nám lửa, khỏi phiền phức vì nóng nực được ấm áp, máu mẹ được chuyển vận được ngon ăn bõ theo vệ sanh

thì quý Bà nên uống "RƯỢU BỎ LỬA" của nhà thuốc Tây "Nguyễn-văn-Tri" (Mytho) chẻ ra
Ve lớn..... 2\$50
Ve nhỏ..... 1.30

Gửi cách lãnh hóa giao ngân khắp cõi Đông-Pháp

Nhà thuốc tây "Nguyễn-văn-Tri" tại Mytho, có trữ bán đủ các thứ thuốc tây, và bảo chế theo toa Quan thầy, y như các đại dược phòng Langsa ở Saigon vậy. Lại có chế: « DẦU CỬ LÀ THIẾT » trị bả chứng « THUỐC THIÊN THỜI » đã cứu nhiều người rồi, « THUỐC SUYỄN » thần hiệu (Potion Antiasmatische) « SIROP » trị ho hắt hay (Sirop Pectoral)

ĐÔNG-DU'NG THỜI-SỰ

SAIGON

Chính-phủ kiện kẻ nào đôn bậy

Bữa chầu-nghị và thờ hai mới rồi, ở Saigon-Cholon, và thờ như là ở chỗ mua bán lúa gạo, có tiếng đồn rùm lên rằng: « Nhà nước đã phóng giá đồng bạc xuống 6 quan. »

Tiếng đồn kỳ không biết ở đâu ra, làm cho đa-luận xôn xao, kẻ mừng người sợ, mà kỳ thiệt giá bạc vào dịp giá 10 qua luôn luôn, chờ nhà nước đã có mạng lệnh thay đổi gì đâu mà giá kỳ sụt hay trôi lên được.

Nhơn tiếng đồn đó, Tòa án mở cuộc tra xét coi ai là người ngửa mạng đồn bậy như thế là phạm vào luật ngày 12 Février 1924 về khoán « đồn xàng, làm bậy đặt sự tin nhiệm của Nhà-nước » (Atteinte au Crédit de l'Etat par bruits faux et calomnieux).

Đã bị đánh lại còn mất tiền

M. C... mới đến bót thư rằng ông mới bị một tên côn đồ nào không biết tên đánh ông rồi giật một cái áo len có đựng một cuốn lip-rê (livre), một cái giấy tờ đã trả tất rồi, một cái giấy chứng của thầy thuốc đề tên Cloane Francoise, một cái bột-phoi đựng 2 cái mandat: 1 cái 1.000 quan, 1 cái 2.000 quan tên M. Guillere Jacques và 150 quan bằng giấy bạc Pháp.

Thật tên côn đồ nào đây ngang quá. Đã đánh ông C... lại còn giật tiền bạc đồ-đạc của ông nữa, thì hiệp đồng quá!

Ông men hành

Đem mới rồi vào lối 3 giờ khuya, có một người lính son-đa nhận ở đầu đường, đến đường Frère-Louis la hét vờ lảng vờ xồm, báo hại người ta phải thức dậy hết.

Lúc bấy giờ có mấy chục cái xe-kéo đồ dụn lè, của ta bên lại xe ngã hết, thế mà chưa đã nư giần (giần ai?) còn chưởi rủa om sòm!

Một lát có lính tuần lại bắt

SAIGON

Cậu giao cho ba-trại (Patrouille) dẫn về thành mới là em chuyện.

Tại sân C. I. A.

Từ 4 giờ rưỡi đến 5 giờ rưỡi chiều ngày chầu nghị 19 Juin này, tại sân Tổng cuộc Thể-thào Annam, đường La-reyriere, hội Dakao sẽ tranh đấu với Khánh-hội để tranh cái Coupe des Leaders, có M. Luong-cu-Cường biệt hiệu là Tác-giả Jám Giám-cuộc.

Xin đồng bào hâm mộ thể-thào đến xem cho đàng vì trận này sẽ kịch-liệt lắm.

Tổ năng quá

Hôm thứ ba 14 Juin mới rồi, có một người thợ điện tên Trần-văn-An, của hãng đèn điện sai để sửa dây đèn trên nóc nhà xã Tây, không biết vô ý thế nào để trót chôn rọt xuống đất, cao đến 4 thước.

Trần-văn-An té sòm, nằm một hồi lâu, mới có người lại chôn tuốt về nhà thương Chợ-lớn cho Luong-cu-Cường cấp. Chưa biết tánh mạng ra thế nào.

GIA-DINH

Từ-chức

Chính-phủ đã chấp đơn cho phép M. Mai-văn-Lâm, Thông-phân hạng ba nghề Soái-phủ Nam-kỳ, giúp việc tại Tòa-bổ Giadinh được từ chức kể từ ngày 10 Juin 1932.

M. Mai-văn-Lâm xin từ chức này có lẽ là vì vụ thủy xài thêm 4.000 đồng bạc của hội Thượng-công Quai-tế ở Giadinh vậy.

CHOLON

Thùng hồ rớt trên lưng gây gãy xương sống

Hôm thứ tư 15 Juin mới rồi, một lớp thợ hồ làm công việc tại nhà máy đèn điện Chợ-lớn đang quay rút một thùng hồ đã trợt rồi đem lên mái nhà mà làm công việc, rồi sợi dây hư đứt, đứt tuốt, thùng hồ rớt

ngay xuống đất trúng ngay mái một tên cu-li tên Nguyễn-văn-Sanh té năm dài.

Anh em xum lại xô thùng hồ đi rồi đỡ tên Sanh dậy, chờ thăng vào nhà thương liền. Quan thầy khám bệnh nói Sanh bị trúng xương sống nặng lắm làm công việc mà không xem xét kỹ càng từ môn, là có hại lớn.

Đã cử xong ban Trị-sự hội U. S. C. năm 1932-1933

Hội đã banh Union Sportive Cholonaise ở Chợ-lớn đã bầu cử xong ban Trị-sự năm 1932-1933 như vậy:

Chủ-tịch: M. Trần-thò-Đông, Ủy-viên-khoa: Phó-hội-trưởng: M. Văn-ngọc-Tôn, Thông-phân Tòa-bổ Chợ-lớn: Từ-hàn: M. Đông-ngọc-Quí, Phó-ký xã-tây Chợ-lớn: Thủ-quy: M. Văn-ngọc-Hàn, Phó-ký xã-bổ Chợ-lớn: Hội-viên: M. M. Nguyễn-văn-Tý, Nguyễn-văn-Nở, Văn-lân-Mai và Nguyễn-văn-Bẩy; Capitaine: M. Nguyễn-văn-Đầu.

Bản-báo xin chúc mừng ban Trị sự hội Union Sportive Cholonaise và ước mong từ đây qui ông sẽ tận tâm tận lực mà lo lắng cho hội để văn hồi cải danh tiếng cũ của nó trên trường Thể-dục.

V. H.

HANOI

An mạng ghé gớm

Tuần rồi, tại đường hàng Bông, ở trước quán trà số 106 (Hanoi) có xảy ra một vụ người giết người rất ghê gớm.

Hàng-thủ tên Nguyễn-bai-Rủy 25 tuổi, làm công ở lò rau An-hoa ở tại Hà-dồng, chém chết tên Phùng-xuân-Quang tức Cơ, 28 tuổi, trước kia có làm cu-li ở đường Changcura, và gài-dang cho một cái nhà trống ở xóm Khám-thiền, hiện đang thất-nghiệp.

An-mạng này xảy ra là vì sự ghen tương chớ không chi lạ.

Cùng bạn thanh-niên

Cái thời buổi càng văn-minh tiến tới chừng nào thời lại càng khó khăn cho sự sanh kế của bọn thanh-niên ta chừng này. Ấy cũng vì tại phần đông anh em ta thường xu hướng về nghiệp thợ kỹ cũng sự phạm của không chủ ý đến những nghề riêng (spécialité) mà có thể cần dùng cho sự mình, /hết kỹ nghề riêng nào tùy thích cũng đều có sự ích lợi chung cho xã-hội nhà ta. Bọn anh em thanh-niên ta cũng nên bỏ bớt nghề gõ đầu trẻ và thợ kỹ mà chuyên học một nghề riêng bất kỳ nghề nào mà có hữu ích chung, hợp theo cái thời buổi văn-minh này, và để mình bài hát cũ mà tôi đã kể trên đây lại cho đoàn anh ta đọc.

Nay tôi không nệ tài nên sức yếu mà bày tỏ một cái tên khoa-học rất hữu dụng cho sự ta sau này, mà anh em thường ít hay quan niệm đến là khoa vô tuyến-diện (T. S. F.) để giúp ích cho các bạn thanh-niên trước về kỹ sanh nhai, sau mở mang thêm cho đồng-chúng ta một tân mỹ-nghệ. Ấy là nghề máy vô tuyến-diện (radiotélégraphie). Nghề này thực rất hợp với bản ngã của thanh-niên ta ngày nay, là vì phần đông bọn ta luôn luôn hay thích du-lịch phương xa, ưa ngoại du ngoại quốc, muốn thấy nhiều cảnh lạ xứ xa, hầu học thêm sự khôn khéo của xứ người, cùng mở mang thêm trí hũa đồng có thể theo kịp thanh-niên ngoại quốc.

Khoa-học về officier radio télégraphie (có brevet thời kỹ officier bằng không thời opéra cur hay là radiotiste) này nó có thể đem ta ngay đi từ Đông chí Bắc từ Nam đến Tây ngoại du làm ngoại-quốc khỏi hao tốn của nhà lại còn đồng lương khá 8 hay 9 chục. Khi tàu đậu bến thời mới học định tự-do lên bờ đi chơi, vì luật (Règlement International) cấm làm việc khi tàu đậu bến. Tàu đậu 5 hoặc 7 ngày kỳ là 5, 7 ngày lễ. Trong lúc rảnh rang nơi giữa biển thời, có thể

cho ta học thêm tiếng của những xứ mà ta thường giao thiệp.

Tôi xin tiếp dẫn anh em theo đường mỹ-nghệ này vì tôi đã có di rìi. Tôi du học bên Pháp vài năm về khoa này và có độ đồng bằng (brevet officier rad otélégraphiste de 1re classe de bord de la marine marchande du ministère des P. T. T. de Paris).

Tôi sẽ lập ra một trường (Ecole de Radiotélégraphie) chuyên dạy về khoa vô tuyến-diện (T. S. F.) để giúp cho anh em muốn thi brevet officiel d'officier radio de bord de 1er ou 2e classe de la marine marchande ou des postes fixes de l'administration.

Anh em vị nào có brevet hoặc diplôme hay là đã có học 3° hay là 4° Année, thời học, mới trong 9 hoặc 10 tháng đủ để thi brevet 1° hay 2° classe tùy theo sức học. Còn anh em có certificat hay là có học lớp 1re hay 2e Année thì phải học cours préparatoire nên lâu hơn 4 hay 5 tháng vì phải học algèbre, trigonométrie, géométrie, physique, chimie (notions élémentaires) và Français khá khá.

Nhưng vì chưa biết số anh em thanh-niên trong Lục-châu mà theo khoa này định bao nhiêu nên tôi xin đăng bài này nội trong vài ngày mà thôi cho anh em rõ hầu thời công tôi thương-lượng. Vậy qui ông qui bà cùng chờ anh em muốn cần dùng hỏi tôi để chi xin viết thư cho tôi, tôi rất sẵn lòng hầu đáp.

M. CHRISTIAN CIA
EX OFFICIER - RADIO
122 Rue Marchais 122
SAIGON

P. S. Viết thư xin làm ơn bỏ theo có để trả lời.

Saigon có một

Thiên hạ đồn không sai, nhà đồng sách và làm các thứ hộp giấy (carton) đẹp kiểu, tô đẹp về song, giá lại rẻ hơn hết, chẳng có đâu bằng P. Nguyễn-văn-Chau 16 rue Gar-tan đầu 5 hoặc 7 ngày kỳ là 5, 7 ngày lễ. Trong lúc rảnh rang nơi giữa biển thời, có thể

SẮP RA ĐỒI

Hai

ngôi

sao

NGÀY THỨ NĂM

30
JUIN

ái

trình

RƯỢU

Quina Gentiane

là thứ rượu thiết bổ, mùi nó thơm tho, dịu dàng ai cũng ưa thích.

Có bán ở các tiệm rượu (épicerie) và trừ tại Hãng MAZET

Số 20, đường Paul Blanchy

SAIGON

Lành tốt hiệu Nguyễn-đức-Nhuận

Từ mười mấy năm nay kỳ Nam, Trung, Bắc ai ai cũng đều biết tiếng lành hiệu Nguyễn-đức-Nhuận là tốt, bền, giữ không trở, không gãy nứt, dùng cho đến rách cũng còn lướt còn đen. Ngày nay cũng vậy, hiệu lành Nguyễn-đức-Nhuận vẫn đã có sẵn là nhuộm, gia công nhuộm lành càng thêm tốt thêm bền, thật không có lành nào mà ăn qua cả. Lúc kinh-tế khốn-khắc này chư tôn nên lựa lành bền chẻ mà mua, không nên dưng thứ đồ hào nhoáng, những thứ mới lảng có ngời nhưng chừng mua về xài, giặt một lần là gãy nứt, vài lần là nổ, nứt, như vậy là hại tiền. Muốn tránh điều tổn kém, chư tôn nên đến hiệu Nguyễn-đức-Nhuận mà mua lành tốt về dùng sẽ thấy sự ích lợi cho mình.

DẦU KHUYNH-DIỆP

của hiệu Viên-Đệ, Đông-hời, là thứ dầu hay đệ nhất

Chuyện một người Tây đi ở chùa tu đạo Phật

(Tiếp theo trường nhật)

Họ không dùng cho tôi tờ đồ mà ỏ yên. Đến hồi sáng khi đi tàu ở An-châu qua Tân, lên bến Thượng-hải, tôi còn phải trốn tránh, sợ lính mật thám Hồng-mao tóm được. Họ bắt được tôi, là họ bắt lầm, chớ không nói một hai gì hết.

Trước hết, tôi còn phải ở giam ở trong một cái nhà người Tàu là bạn quen ở Bắc-kinh; rồi sau lần mới được một chiếc chèo thả là ta xuất lịch-mịch, ỏ vào địa-phần tỉnh Sơn-Tây.

Vào chùa, cắt tóc, bán áo quần, ăn cơm tương muối, sớm đêm chuông, tôi gõ mõ tụng kinh, tôi một lòng qui-y Phật-giáo và theo phép tắc nhà chùa, y như anh em tăng-dồ: từ đây lòng tôi đã dũ sạch bụi trần, không thiết gì đến thế-sự nữa.

Cái đời của ai là lung chim nổi cho bằng cái đời của tôi... Bao nhiêu năm bồn đầu trên đường đời, chúng tôi làm một tên tin-dồ của đạo Phật. Cái cảnh hùng đả của đời tôi, bây giờ đã đi xa rồi. Tôi cho những cái vọng-tưởng ngày trước xô đẩy tôi về con đường chánh-trị, và làm cho tôi do cái gốc là một tên dân Do-thái, mà trở nên một ông nghị-viên trong Quốc-viện Hồng-mao; nhưng cái vọng-tưởng ấy ngày nay tôi thấy nó là hư-ảo vô ích cả.

Nhiều lúc cảnh vắng mình buồn những cảnh phiêu lưu hồi tưởng thấp thoáng hiện ra ở trước mắt tôi: nào là trên chiến-tranh; nào là hồi trốn qua Huế-kỳ; nào là khi năm khám Hồng-mao; nào là lúc đi vào cuộc cách-mạng bên Đức; cho tôi những chuyện linh-dinh bồn đầu ở nước Áo, nước Ý, rồi trôi nổi qua tới nước Tàu, khi không mà nhảy lên cái địa-vị oai-thể thất ghê, giá tôi muốn chĩa ra cả muốn ngàn khẩu súng để bắn người Hồng-mao cũng có.

Đang vẫn vu suy nghĩ, chợt nghe tiếng chuông chùa động hồi ở giữa chỗ thăm sơn cảnh cêc như vậy, làm bao nhiêu cái việc xưa cũ đang hiện ra kia, phải tiêu tan đi hết. Chung quanh tôi chỉ có cái cảnh minh-mông, êm đềm, mà tâm-hồn rất thanh-cao, tu-niệm đã dũ sạch.

Đó là chuyện một người Âu-châu đi tu đạo Phật vậy. Nếu là người làm thường, thì không ai chú ý lắm chi; nhưng dầu này Linh-Côn là người đã làm cho thế-giới biết mặt biết tên, là người đã bay nhảy trong nhiều cuộc chánh-trị vận-dộng, thế mà nay người ấy đi ở chùa làm sĩ, chẳng phải là chuyện lạ lắm sao?

(HẾT)

Cuộc tàu-bộ của phụ-nữ Huế-kỳ

(Tiếp theo trường nhật)

Việc trong các nhà băng khắp nước Huế-kỳ bây giờ, tới 47 phần trăm là dân-bà. Người ta đã cộng số dân-bà Huế-kỳ làm việc các băng, nghĩa là hàng làm công lãnh lương, lối chừng 8.500.000 người; ghê thây!

Các biểu thống-kê trong xứ họ, dân-bà Huế-kỳ, làm lao-động, đã bắt đầu từ năm 1870 trở đi, chớ chẳng phải là mới đây. Thử như là từ năm 1880 tới 1890, trong khoảng 10 năm, số lao-động dân-bà tăng lên đến 61 phần trăm, còn dân-số dân-bà sanh sản ra chỉ có 29 phần trăm mà thôi. Còn các năm sau trở đi, số gia-tăng chậm chạp, cho tới 10 năm trước đây cho tới giờ, thì lại tăng nhiều và tăng mau lắm.

Trong hồi Âu-châu chiến-tranh, ở Huế-kỳ có cái phong-trào dân-bà vô làm việc các sở các hãng rất nhiều, mà số dân-bà làm ruộng, đi may v.v. lại ít đi. Thiệt vậy, hồi đó những dân-bà làm thợ kỳ hàng buôn, làm đánh máy, làm viết lách, làm người đứng bán hàng, làm công mu, tăng lên đến 50 ngàn người; còn những dân-bà làm ruộng, nấu ăn, đi ở, đi may, lại sụt đi hết 50 ngàn người. Cõi đó thì dù biết lần lần họ có cái khuynh-hướng về người làm các sở, hơn là làm các nghề nhọc mệt kia.

Sự thiệt, dân-bà Huế-kỳ làm việc này cũng chán nản cũng nhiều lắm. Tính ra hồi năm 1920, có tới 217.258 người dân-bà làm chủ vườn tược rầy bãi, ấy là mấy bà làm vợ của nông-dân không kể vô đó. Trên 1 triệu dân-bà sống nhờ về nghề cấy cuốc trồng-tiạ trong các trại vườn; 18.000 người làm các vườn trồng cây lấy trái, và 11 ngàn người làm công trong các trại nuôi súc-vật.

Sở dĩ trong nghề canh-nông nước-mục, mà dân-bà chiếm được địa-vị cao và có số đông như vậy, là bởi trong các gia-đình canh-nông, người cha và mấy cậu con trai, hay lên tỉnh-thành kiếm việc làm ăn ở các xưởng máy, hoặc công việc ruộng nương ở nhà thì giao cho dân-bà trong nhà đứng ra chủ trương.

Đó, dân-bà Huế-kỳ cũng ngày càng hoạt động và tiến-bộ về mặt kinh-tế như vậy.

Bỏ một đoạn

V. A.

CHUNG QUANH CUỘC CHỢ ĐÊM

Giúp nạn dân ở Phan-thiết

Hôm 9 Juin, ở Phan-thiết có mở một cuộc chợ đêm và hát một thứ tuồng lấy tiền vô cứu Trung-nam-dân miền Nam Trung-kỳ (có tin khác lại nói bữa 11 Juin). Cuộc này nghe đâu là do anh em thanh-niên ở ngoài, tổ-chức mà ông Trương-gia Kỳ-Sanh biệt hiệu Trúc-Viên làm chủ.

Kết-quả nghe ra cũng ít ỏi, không có chi; tuy vậy, chớ không, hễ là giúp cho đồng-bào bị nạn được chút đỉnh cũng đủ qui rồi.

Chẳng biết trong cuộc làm nghĩa ấy có đều chi sơ-suất chăng, mà luôn hai ba ngày nay, Bồn-bảo tiếp được nhiều thư thư công-kích về việc ấy. Tự-trưng có hai bức viết thiết đãi, một bức ký là «Thần Lương-Tám», một bức ký là «Li-Hoa».

Bồn-bảo giữ lễ công-bằng, nếu ai công-kích ai về việc «đời công» mà có chứng-cớ, đủ lý sự, Bồn-bảo chẳng bao giờ tiếc giấy mực mà không đăng những bài công-kích ấy. Ngặt vì mấy bài này công-kích ông Trúc-Viên mà không đủ sự-lý, không đủ chứng-cớ, nên không thể nào đăng được.

Họ công-kích về việc bán giấy vô của mà không xé giấy, để sau bán lại lấy tiền bỏ túi. Nhưng chỉ nói vậy mà thôi, không hề nói có ai bắt được những giấy không xé ấy, thì không đủ tin.

Họ lại trách ông Trúc-Viên làm việc này là vì hào danh chớ không phải vì lòng thương đồng-bào. Sự trách này mới lạ nữa! Việc là việc từ-thiện, miền làm nên việc, giúp được cho anh em thì thôi, chớ còn có thiệt lòng hay không, sự ấy ở ngoài vấn-đề, nói thì làm chi? Và chẳng ngoài ta ra làm việc cho xã-dội, ai lại chẳng vì lòng hào-danh? Không hào-danh thì cũng không làm việc gì hết! Lại phải biết cho công-kích rằng người nào nói «Lời không hào-danh», thì người ấy lại còn hào-danh bằng người kẻ khác!

Ngoài ra lại còn công-kích những sự diễn-thuyết để trẻ giờ, sao không hề hỏi người ta đống-đó mà diễn? Thêm với vài ba chuyện vụn-vặt như vậy, không đáng kể lắm chi.

Bồn bảo nhận cho sự công-kích ông Trúc-Viên đây là

Cuộc diễn-thuyết đêm thứ năm

(Tiếp theo trường nhật)

như dưới đây: Trên 1000 người

LỜI QUYẾT NGHỊ

Công dân Annam ở Nam-kỳ nhóm hội tại rạp hát ông Nguyễn-vân-Cổ ở Tân-dịnh.

Sau khi nghe các diễn-giá bàn về vấn-đề cũ người đại-biểu Annam sang Pháp dự vào Thuộc-địa Thượng-nghị-viện.

Nghĩ vì cái chế-độ đặt đại-biểu Annam vào Thuộc-địa Thượng-nghị-viện là một sự cải cách rất có ảnh-hưởng cho chánh-cuộc xứ này;

Nghĩ vì dân số Nam-kỳ hiện nay có trên 4 triệu;

Nghĩ vì muốn cho chế-độ đại-biểu một cái dân tộc phần thành như thế ấy, thì đoàn phái-viên cần phải có nhiều người mới được;

Nghĩ vì để muốn cho người đại-biểu có ngày giờ mà làm công việc hữu ích, thì cần phải có một cái thời hạn ít nhất 1 năm;

Nghĩ vì cái bản ý Chánh-phủ là cốt để cho dân Annam học tập chánh-trị và đem đến con đường toàn-quốc công-cử.

Rằng đoàn phái-viên Annam sang Pháp dự vào Thuộc-địa Thượng-nghị-viện phải gồm có nhiều phái-viên;

Rằng cái kỳ hạn đoàn phái-viên phải 1 năm mới được;

Rằng hội kỳ công-dân hãy là dân cũng được phép tra-cử; Rằng phải dùng cách phổ-thông đầu phiếu hay ít nữa là dùng cái thế-lệ cuộc tuyển-cử của Hội-dồng-quốc-cử.

Công chúng trước khi giờ tay công nhân, thì xin nhất định bỏ câu chốt mà chỉ nói rằng: «Phải dùng cách phổ-thông đầu-phiếu».

không thành-dáng, nên đều bỏ máy bỏ máy mà không đăng bài nào.

Như vậy, chẳng phải chúng tôi nhìn-nhận ông Trúc-Viên là người tốt, tâm thiện tâm mỹ, không nên công-kích đâu. Có điều cứ coi trên mấy bài lai-cáo, thấy công-kích mà không đủ sự-lý, không có chứng-cớ thì chúng tôi không đăng đó thôi.

Vậy xin viết lên đây mấy lời này hầu cho mấy vị lai-cáo ấy được rõ.

P.N.T.V.

VẤN-ĐỀ PHU-NỮ Phong-trào nam hóa

lên các nước Âu-Mỹ, bước sang đầu thế-kỷ 20, bỗng nổi lên cái phong trào nam-hoá (masculinisation), dân bà muốn bỏ chôn-cửa các phong khác ra tranh tài đua sức với bạn trai ngoài xã-hội, yêu cầu nam nữ bình quyền, phần đối, cái học thuyết «phụ-nữ nam-hoá».

Cái phong trào này sôi nổi lên là vì vấn-đề kinh-tế, dân ông bèn các nước văn-minh ngày nay, không kiếm đủ tiền nuôi vợ, nuôi con thì dân-bà không có thể ở êm-đềm trong nhà, phải bắt buộc ra vật lộn với cuộc đời như đàn ông.

Nhiều người cho sự nam-hoá không có lợi, xã-hội vì đó mà mất hết vẻ dịu dàng đằm ấm, cái nguồn tinh cảm của nhân loại vì đó mà càng ngày càng cạn dần.

Theo ý tôi thì sự nam-hoá không có hại cho xã-hội và nhân-loại cả, giữa cái đời kinh-tế bất-áp này, bất-dơn bà phải ở yên một chỗ, đánh phẩn trong nom bếp nước, không được nhúng tay vào công việc xã-hội để mưu sanh, thật là một việc trái ngược với lẽ phải lắm.

Cái phong trào nam-hoá ngày nay đã lan đến cái đất hình chữ S này rồi, trong đám chị em ta đã có người ra làm việc ở các công-sở, như làm giám-sư, khảm hồ, đánh máy, nghe điện thoại.

Nhưng xét ra cho kỹ thì dân-bà nước Nam ta chưa thật tiềm-nhiệm được cái hay của phong-trào nam-hoá ở bên ngoài đưa lại, chẳng qua là mới nam-hoá bề ngoài mà thôi, nên còn trông thấy rất nhiều cái dờm dờm khinh-danh bỉ, chứ thời ra thì tư cách và học thức của chị em ta đương còn thấp kém lắm, vì sự thấp kém đó mà chưa có thể ngang hàng với đàn ông được.

Nhưng chị em ta đang ở vào thời kỳ giao-thời, giữa khi hai nền văn-hoàn Đông-Ây mới gặp gỡ mà chưa hiểu hẳn thì tránh sao khỏi được những sự nhỏ nhằng.

Tôi thuộc phái nữ hiên-niên, từng đã được chịu ơn đèn sách ngoài mười năm, những khi về thì giờ thảnh thơi cũng vui để tâm-nghiệm cứu đến việc chị em, đọc qua cuốn phụ-nữ tiến-hoá sử, trải qua các thời đại, mới nhận thấy dân-bà trước kia cũng đã có lúc làm chủ cuộc đời tạo-hóa sanh ra người.

Tuy có dân ông đàn bà khác, nhưng hai bên đều có cái sự tương-cả, thà ra không hơn kém gì mấy, một bên như mây mưa thia, một bên như khói trong lò» nếu được thì ra thì cũng hay bằng thuyết với.

Cái phong trào «nam-hoá» nổi lên tức là dự bị bước đường tương-lai của chị em ta em nên hoan-nghinh.

Mille Mổ-Tân (Đạo Đông-Pháp)

THẬT LÀ KHỎI LÒ

Thử đầu gia nam Thủy Phong Dâu này của Bồn đường chế theo phép vẽ nhơn chuyên rong thuốc tốt, nếu thử đầu này tẩu chất hay trừ khử tà phong, chủ trị chứng bệnh như đau, chóng mặt, lở mùa cam mao trong mình nữa, ấy; những chứng bệnh không luận nam phụ lão ấu có bệnh cứ dùng thử đầu này. Trong uống ngoài thoa, thì thấy hay, chủ trị cảm mạo phong hàn, tay chân mỏi mệt, đau bụng, ỏ mũi, trung khí, ho hen, đăm sần, con nít ghê chốc, mưng nhọt; cách dùng có chi rõ trong toa. Giá mỗi vỏ lên 0.30 vỏ trung 0.20, vỏ nhỏ 0.10. Đại-ly: Thoại-Du-Dương được phong n° 327 đường Marina; Cholon. Tiêm chánh Quận Vạn An, đường Obier N° 51 Namvian. (Tiêm lập trên 60 năm) danh tiếng.

May khéo, cắt đúng, giá rẻ là may cái dệt tánh của tiệm:

PHAN-BÁ-LƯƠNG 118, Rue Espagne, Saigon

THẦY ANNAM CUNG GIỚI MÀ!

Tôi vì ham vui, bị binh trẻ-khí, dai càng ngày càng lớn, tức tôi đau đớn vô cùng, chạy đi phương không lành, may nhờ thầy Võ-thành-Long, thầy chuyên môn về binh nỏi trên, cho dán ông, và bệnh dân-bà như đau máu nhà con, huyết bạch đái lỵ, liên này ở tại tiệm Bàn-an-đường số 12 đường Bđ Gallieni, Saigon, tôi nhờ ơn thầy điều trị chỉ trong một tuần lễ mà được lành, nên tôi có vài lời cảm tạ ơn thầy, sau là cho quý ngài nỏi, bị binh như tôi, có chủ điều trị, khỏi lo liền mới tôi còn.

Nguyễn-v-Tân Employé de Commerce, Saigon

Nên dùng Dầu TỪ-BI

Thật hay

Thật hay

Khéo Nữ-công

Qui có thường hay làm bánh, qui có có kén bột không?

Nếu qui có muốn bánh mình làm được mướt lẳn tốt cả và mướt, thì nên lại nhà hàng Nguyễn-đức-Nhuận số 48 đường Vannier Saigon, nơi đó có trở hai thứ bột rất tốt, qui có đến đó thấy bột ỏ sẽ vừa lòng, không còn nơi nào có bột lọc được nhẹ-nhàn và trắng tinh như vậy cả.

Bột Màng-thích 1 cân 0.25

Bột Bắc một cân... 0.25

Độc quyền ở Đông-dương hết thảy những món đồ chụp hình hiệu AGFA.

Tốt nhất trong hoàn cầu PHOTO KHANH-KY 44, B. Bonard, Saigon

GẦN TỚI MÙA MƯA BÀ CON NÊN CŨI CHƯNG

HÈ năm nào nắng gắt, sang qua mùa mưa thường hay có binh Thiên-thời là một bệnh rất hiểm nguy.

MUỐI nưa bình ỏ nên để dành trong nhà 1 vỏ thuốc trị binh Thiên-thời kêu là «Elixir - anticholérique Khương-Binh-Tinh» ở Cantier là một thứ thuốc ma trong Lạc-châu đầu có ng phân là thần hiệu và đ-ưu đ-ưu của ngàn người THUỐC này, đã được lần quan tư thầy thuốc Sar-ramon khuyến nhủ thân chủ của ngài nên có trong nhà luôn luôn.

Giá mỗi vỏ 0.60, 12 vỏ 6.00 Có chi cách dùng rành rẽ. Có trả-bán tại nhà thuốc: Khương-Binh-Tinh (Cantier)

Longyuen «Sedex» (của Cailson) «Pharmacie Dolat» Médécin TIẾT-Chauđoc

Giá 15 \$00 tính có 5 \$00

Hai mươi năm danh tiếng là phòng trông rảnh và chụp hình ngày và đêm, về hình mực Tàu ở chợ PHOTO SAIGON đường Vannier số 74; ở Dakao số 116-118, Bđ. Albert 1er Photo KHONG-MINH có cho mượn máy chụp hình lớn, nhỏ đều dũ và rọi hình thật đẹp, đầu lớn nhỏ có mới dũ rọi đúng, tùy theo ý thích của quý vị, hình rọi không tối không giống, chẳng dám lấy tiền; giá tính thiệt rẻ ở 0m50X60 giá 0p. 00 0m30X40 giá 3p. Muốn thêm mẫu thì xin thêm 1p. mỗi tấm, có tráng Vernis thì mỗi tấm 1p.

Ở cách xa gửi hình lại, tôi sẽ gửi cách lãnh hóa-giao ngân.

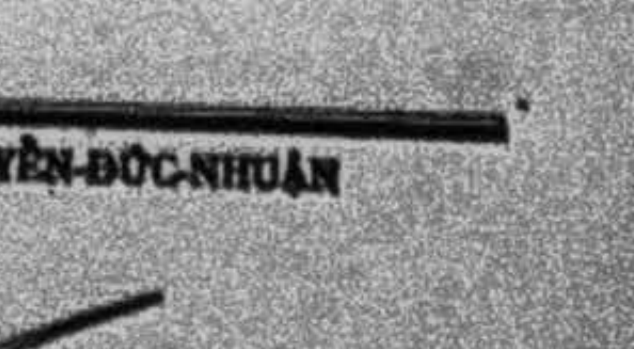
Nguyễn-vân-Chấn

(Còn tiếp)

dần Hữu-Phước mà được làm Thơ-ký, ông Phó-tổng Hội-phái tối tới mấy ngàn đồng trong các cuộc thi, chớ không phải là.

Nói cho ngay, Hữu-Phước cũng là đẹp trai, khôn ngoan, vui vẻ như Văn-Anh, ai có gần chàng, chuyện vụn với chàng, cũng đều yêu chàng được cả.

(Còn tiếp)

Le Gérant: NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

May rất khéo!! Giá rất rẻ!! TÂN-LOI TAILLEUR COUPE ÉLÉGANTE Rue d'Espagne N° 134 SAIGON

Hương lại tới, thầy phải kiếm chuyện khác mà nói. Hai đang chào nhau rồi, Các-Hương liền ngó Văn-Anh và trách: - Bộ anh thích nghe ca làm sao mà lần quần ở đây hoài như vậy? - Tại này nó ca khá lắm chớ phải đó sao? Hữu-Phước cười ngất rồi nói: - Dân Saigon mà khen dân Paris ca khá, thật là không hiểu tại sao vậy! Văn-Anh lại bắt đáp: - Tại tôi ở Saigon mà tôi không hay tới mấy chỗ ca lâu lâu quần nên tôi không biết, chớ có gì lạ! Lê-Hữu-Tám, Võ-Hữu-Phước và Vương-vân-Anh đã ở một lảng, một lảnh với nhau, mà hồi còn đi học, cũng học một trường, ngồi một lớp cũng như nhau. Tuy vậy, Hữu-Tám và Văn-Anh lãnh tinh nghiêm trang, cử-chỉ đàng dắn, khi

ông sao cho vui bằng nói chuyện với đàn bà? Văn-Anh làm thỉnh, không trả lời. Một lát Hữu-Tám lại nói nhỏ nhỏ: - Tôi coi ý con Các-Hương nó có lòng thương thầy, mà chú nhim tôi cũng khien thầy thương lắm. Vậy nếu thầy không chê chú tôi nghèo, và em tôi xấu, thì tôi tưởng con Các-Hương nó đưng thầy thì cũng là có phúc cho nó lắm. - Tôi đàn đấm chế nghèo, chế xấu... chỉ đàn, - Con Các-Hương tay nó không đẹp lắm, song nó công-nữ-nhàn, lối tuồng ông chẳng ai hơn nó được. Nó mà có một người chồng hiền lành, nghiêm trang, và cần-thận như thầy tôi đàn chắc trong gia-đình sẽ vui vẻ lắm. Bên đ-ưu Văn-Anh nghe Hữu-Tám nói như vậy, chẳng lấy làm lạ, nhưng sao chàng lại

N° 12 TIÊU-THUYẾT CỦA P. N. T. V VẬY MỚI TÌNH! Tác giả: VIÊN-HOÀNH (Tiếp theo) Trời ôi! Các-Hương mà cũng lo phụ với tôi nữa chớ. Nếu vậy thì tôi cảm ơn cả biết chừng nào! - Tôi có tưởng đâu tôi nói giỡn quá hời! Tôi biết anh thấy hay hạnh lại với anh em lắm, song lần này vợ chồng tôi cũng thương thầy như em út, có lẽ thầy cũng dự biết. - Tôi biết. - Thầy bảo là tôi thấy chưa có vợ, và ham làm việc nhiều quá. Một người đàn ông, hai mươi ngoài tuổi như thầy, mà ở một mình một cái nhà rỗng rảnh minh-mông, thì không buồn làm sao cho được. Hồi